

Skog Alnarp

Ny kunskap om blandskogen

Flera nya forskningsprojekt ökar kunskapen om hur blandskog bör skötas. Oftast väcks frågan först vid gallringen. Helst bör blandning-planeras långt tidigare.

Det konstaterar Emma Holmström. Hon är i full färd med att planera försöksytor med tall och björk i norra Sverige. Ett mål med projektet, finansierat av Skogssällskapet, är att ge mer kunskap om hur man kan ta tillvara naturligt förnygrad björk och hur den då bör skötas med tanke på produktion och möjligheten till ökad biodiversitet.

EN FÖRSTA fråga att få svar på är i vad mån det påverkar betesskadorna på tall.

En del hävdar att all björk bör röjas bort för att inte locka dit älgarna. Andra menar att betesskadorna minskar om djuren har möjlighet att välja björk. Det är alltså två helt motsatta teorier.

– Vi hoppas kunna ge svaret på denna och många fler frågor om blandskog. Ytorna kommer att ingå i universitetets långsiktiga fältförsök, som är ryggraden i den skogliga forskningen, säger Emma Holmström.

Emma Holmström

DET ÄR ett av de första blandskogs-försöken i Norrland. Hon har tidigare lagt ut flera försök med blandningar av gran och björk i Götaland. – Vi är på väg att täppa igen en kunskapslucka om blandskogen. Av de 1700 fältförsök som Sveriges lantbruksuniversitet ansvarar för är de flesta likåldriga monokulturer med ett trädslag. Det är en viktig kunskapsbas, men färre än 50 av försöken är blandskog, trots att det ofta är så verklig-hetens skogar ser ut, berättar Emma Holmström.

HUVUDDALEN av försöken är ganska unga, vilket gör att resultatet dröjer. En möjlighet är förstås att följa blandskogen med hjälp av riksskogstaxeringen vars provytor återspeglar landets hela skogstillstånd.

I ett forskningsprojekt tillsammans med det finska naturresursinstitutet (Luke) lägger forskarna ihop blandskogsdata från de bägge länderna för att titta på effekter av allt från gallring till gödsling.

– Vi har en del preliminära resultat där vi med data från riksskogstaxeringen följt blandskog av gran och björk från 1990-talet och framåt. I genomsnitt är andelen björk i blandskogen runt 20 procent. Björken gallras lite hårdare än granen. Vi ser också att

Emma Holmström undervisar Euroforester-studenter om röjning

björkarna halkar efter lite i tillväxt över omloppstiden, troligen både för att de har svårt att klara konkurrensen och att björken i sig har en lägre tillväxt i äldre bestånd.

FÖR ATT behålla björken behövs en hårdare gallring än i de rena barrbestånden, eftersom lövträden är mer beroende av ljus.

Gallring kan alltså gynna lövträden, men när träden blivit så stora är det för sent att forma om beståndet. Bäst är om blandskogen planeras långt tidigare och det blir enklare om man i stället för enstaka lövträd lämnar grupper av björkar.

I BÄSTA fall kan anläggningen av blandskog börja redan i förnygringen då man kan förutse var björken kommer naturligt, oftast i fuktigare partier där inte granen trivs så bra.

– Vi har tagit fram en modell som gör det lättare att förutse spridningen av björkfrö. Dessutom är vi på väg att få ny teknik för precisions-skogsbruk där ett hygge med varierande förutsättningar planteras med flera trädslag. Bättre markkartor och GPS kan hjälpa plantören att hitta rätt.

– Om inte förr formas beståndet i röjningen genom att snitsla ut de områden där björken prioriteras, medan andra partier röjs mer traditionellt. Genom att få grupper av björkar blir det lättare att anpassa skötseln. Vi har dessutom forskningsresultat som visar att enstaka björkar gör liten nytta för mångfalden. Det behövs flera björkar tillsammans för att påverka markfloran positivt, framför allt genom att skogen blir ljusare.

Man måste också variera tätheten i bestånden för att få en fungerande blandning.

Kontakt

Emma Holmström emma.holmstrom@slu.se

Redaktör nyhetsbrevet

Pär Fornling: par.fornling@slu.se